

World Health
Organization
Thailand

ประชุมวิชาการระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บแห่งชาติ ครั้งที่ 2

“การขับเคลื่อนระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บสู่ความยั่งยืน : Advancing the Injury Surveillance System (IS) Towards Sustainability”

ระหว่างวันที่ 6 - 7 พฤศจิกายน 2568

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนของกลุ่มผู้สูงอายุ ในเขตสุขภาพที่ 3 ระหว่างปี พ.ศ. 2563 - 2567

นภรัตน์ บุญมีจ้อย สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 3 จังหวัดนครสวรรค์

หลักการและเหตุผล

อุบัติเหตุทางถนนเป็นปัญหาสำคัญทั่วโลก ขณะที่ประชากรผู้สูงอายุกำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งในระดับโลกและในประเทศไทย ซึ่งกำลังจะเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสมบูรณ์ (Aged society) ภายในปี 2574 สถิติอุบัติเหตุทางถนนของไทยปี 2567 พบว่า **กลุ่มผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป)** มีสัดส่วนการเสียชีวิตสูงสุด (25.50%) โดยส่วนใหญ่เกิดจากรถจักรยานยนต์ ด้วยแนวโน้มการเกิดอุบัติเหตุทางถนนที่เพิ่มขึ้นในผู้สูงอายุ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเพื่อหาแนวทางป้องกัน และลดความรุนแรงของปัญหาต่อไป

วิธีการศึกษา

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์ (Analytical Research) แบบย้อนหลัง (Retrospective Study)

โดยข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากฐานข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังการบาดเจ็บที่แพทยวชิรณังค์ยสาเหตุเกิดจากอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 3 ทุกราย และบันทึกข้อมูลในระบบด้วยรหัส ICD-10 ส่งเข้าในฐานข้อมูลเพื่อจัดการผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุ

ข้อเสนอแนะ

1. การส่งเสริมพฤติกรรม การป้องกันตนเองของผู้สูงอายุ การรณรงค์ให้ผู้สูงอายุสวมหมวกนิรภัย และคาดเข็มขัดนิรภัยอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมอบรมหรือให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยในการเดินทาง
2. การควบคุมพฤติกรรมเสี่ยง เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจวัดแอลกอฮอล์ในผู้ขับขี่ โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลและช่วงปกติ
3. การวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางแก้ไขที่ตรงจุด หน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องควรตรวจสอบจุดเกิดเหตุในถนนสายหลักและสายรองมีการติดตั้งสัญญาณแจ้งเตือนจุดเสี่ยงที่ชัดเจน

การนำข้อมูลไปใช้

- ▶ ใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายและวางแผน ป้องกันการบาดเจ็บในผู้สูงอายุ
- ▶ ใช้ในการพัฒนาแนวทางการตอบสนองเหตุฉุกเฉิน และระบบการส่งต่อผู้บาดเจ็บให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- ▶ ใช้เป็นฐานข้อมูลในการติดตาม ประเมินผล และพัฒนาโครงการด้านความปลอดภัยทางถนน

วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อศึกษา **ลักษณะของการเกิดอุบัติเหตุทางถนนกลุ่มผู้สูงอายุ** ในเขตสุขภาพที่ 3 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 - 2567
- 2 เพื่อศึกษา **ปัจจัยที่มีอิทธิพลกับการเสียชีวิต** จากอุบัติเหตุทางถนนของกลุ่มผู้สูงอายุ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้สูงอายุที่บาดเจ็บและเสียชีวิต จำนวน 9,173 ราย (ผู้เสียชีวิต 261 ราย, ผู้บาดเจ็บ 8,912 ราย) จากอุบัติเหตุทางถนนในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 3 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2567

ผลการศึกษา

58.90 % จำนวน 5,403 ราย **41.10 %** จำนวน 3,770 ราย

ช่วงอายุที่พบมากที่สุด **60 - 69 ปี 63.49 %** (5,824 ราย)

ประเภทผู้บาดเจ็บ

บาดเจ็บ 97.15 % (8,912 ราย)
เสียชีวิต 2.85 % (261 ราย)

ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุ **08.00 - 11.59 น. 28.03 %** (2,571 ราย)

ประเภทยานพาหนะ

รถจักรยานยนต์ 82.33 % (7,552 ราย)
จักรยาน/สามล้อ 12.02 % (1,103 ราย)
รถปิกอัพ/เก๋ง/SUV 8.10 % (742 ราย)

ประเภทถนน

กรมทางหลวง 62.07 % (5,694 ราย)
อบต./ในหมู่บ้าน 26.83 % (2,461 ราย)
กรมทางหลวงชนบท 7.27 % (667 ราย)

การสวมหมวกกันน็อค/คาดเข็มขัดนิรภัย

ไม่ใช้ 87.79 % (8,053 ราย)
ใช้ 12.21 % (1,120 ราย)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนของกลุ่มผู้สูงอายุ ในพื้นที่เขตสุขภาพที่ 3

ปัจจัย	การบาดเจ็บ		ไม่เสียชีวิต		OR _{crude}	OR _{adj}	95% CI of OR _{adj}	P-value
	เสียชีวิต (n=261)	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
เพศ								
ชาย	164	62.80	5,239	58.80	0.84	0.83	(0.64-1.08)	0.173
หญิง	97	37.20	3,673	41.20				
ช่วงอายุ (ปี)								
80 - 89	23	8.81	528	5.92	1.64	1.77	(1.12-2.89)	0.015*
90 - 99	3	1.15	22	0.25	5.12	3.34	(0.95-11.77)	0.061*
ระยะเวลาจากจุดเกิดเหตุถึง รพ.								
ถึง รพ. ใน 8 นาที	43	16.48	1,514	16.99	1.14	0.51	(0.28-0.95)	0.032*
ถึง รพ. ใน 30 นาที	36	13.79	1,415	15.88	0.82	0.23	(0.10-0.51)	<0.001*
ถึง รพ. ใน 60 นาที	83	31.80	2,779	31.18	0.90	0.24	(0.12-0.46)	<0.001*
ถึง รพ. > 60 นาที	86	32.95	2,647	29.70	1.05	0.28	(0.15-0.52)	<0.001*
ช่วงเวลาที่เกิดอุบัติเหตุ								
20.00 - 23.59 น.	12	4.60	524	5.88	1.45	1.66	(1.05-2.61)	0.031*
หน่วยบริการนำส่ง								
ญาติ/ผู้พบเหตุนำส่ง	14	5.36	2,495	28.00	0.18	0.248	(0.087-0.711)	0.009*
ไม่มีผู้นำส่ง / มาเอง	50	19.16	2,396	26.89	0.02	0.027	(0.009-0.088)	<0.001*
องค์กรอื่นๆ	42	16.09	1,042	11.69	0.08	0.106	(0.036-0.312)	<0.001*
ตำรวจ / ทหาร ฯลฯ	5	1.92	18	0.20	0.15	0.196	(0.066-0.579)	0.003*
คู่กรณี								
มี	52	19.92	4,394	49.30	0.26	0.333	(0.242-0.458)	<0.001*
การสวมหมวกกันน็อค/คาดเข็มขัดนิรภัย								
ใช้	21	8.05	1,099	12.33	1.61	1.83	(1.154-2.888)	0.010*
การดื่มแอลกอฮอล์								
ดื่ม	12	4.60	1,030	11.56	2.71	3.186	(1.743-5.824)	<0.001*
จังหวัด								
ขอนแก่น	21	8.05	1,371	15.38	1.945	2.082	(1.258-3.448)	0.004*
พิจิตร	31	11.88	1,455	16.33	1.733	1.913	(1.204-3.039)	0.006*
อุทัยธานี	23	8.81	1,104	12.39	1.023	0.333	(0.145-0.678)	0.003*

INJURY

SURVEILLANCE